# DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE HYSTERIA.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON
Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,
Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,
PRO GRADU DOCTORATUS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;
Eruditorum examini ſubjicit

GULIELMUS BOUSH,
VIRGINIENSIS.

Societatis Medicae Edinenſis Socius,
NEC NON
Societatis Phyſico-Chirurgicae Edin. Sodalis.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXVIII.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30791340_0002

BENJAMINO FRANKLIN,

ILLI MAGNO

HANC DISSERTATIONEM

OFFERT

GULIELMUS BOUSH.

Dr. Nasby

from his humble Servt.

The Auth

# DISSERTATIO MEDICA

## INAUGURALIS,

### DE

# HYSTERIA.

OMNIUM morborum, qui genus humanum invadunt, nullus forſitan plus moleſtiae iis faceſſit, formaſve magis varias induit, quam is qui vulgo Hyſteria appellari ſolet. Hunc morbum alii noſologi aliter definierunt; nulla vero definitio, quam hucuſque offendimus, cum Culleniana, quae hujuſmodi eſt, poteſt conferri: "Ventris murmura; ſenſus globi in abdomine ſe vol-

tur. Haec ſunt praecipua et maxime communia hyſteriae ſigna; non tamen in omni exemplo ex toto eadem ſunt. Aliqua pars capitis dolore ſemper afficitur, modo ſinciput; modo tempora, potiſſimum occiput. Senſus autem hujus doloris eſt, quaſi clavus parti laboranti infigeretur, unde Clavus Hyſtericus appellari conſuevit. Quinetiam functiones vitales perturbantur, cor violenter palpitat, ictus arteriarum duri et inaequales fiunt, et ſpiritus difficilis. Nonnunquam accidit univerſa fere pulſus et reſpirationis ceſſatio. Lumbi, dorſum, renes, et veſica urinaria, dolore gravi nonnunquam afficiuntur et deſiderium urinam reddendi immodicum aegram invadit, quae limpida et copioſa excernitur. Quanquam hyſteria morbus corporeus ſit; animus tamen quoque graviſſime laborat. Status ejus admodum variu Aliquando ſumma hilaritas ſubeſt cum ri immodico, dum aegrota aliena loquitur, fere delirare videtur. Aliquando, contr abſque cauſa evidente, ſeſe oſtendunt, ar mus inſigniter demiſſus, moeſtitia, lachr

ma

matio et ejulatio continuae, et metus mortis perpetuus. Cum notae hyſteriae numero, ſpecie, duratione, magnopere differunt, omnes comprehendere, ſingulaſque ordine, quo ſeſe oſtendunt, proſequi non opis eſt noſtrae.

## DIAGNOSIS.

Opinio apud medicos olim invaluit, hyſteriam et hypochondriaſin eundem eſſe morbum, et hoc tantum, quod haec unum, illa alterum ſexum invaderet, poſſe diſtingui. Quamvis hyſteria et hypochondriaſis nonnullis in ſignis inter ſeſe conveniant; morbi tamen penitus diverſi eos etiam parum attente conſideranti eſſe videbuntur. Cum ſexu quidem, ſed non adeo arcte, conjunguntur, ut vel unus vel alter ſexus uno vel altero morbo ex toto vacet; namque exempla non deſunt, ubi hyſteria in maribus, et hypochondriaſis in foeminis, frequentius vita bene provecta, ſeſe oſtendit. Sexu multo accuratius diſtinguentur, ſi ei diverſitatem temperamenti

ti adjungamus; neminem enim latet, hypochondriaſin cum temperamento melancholico, hyſteriam cum ſanguineo, conjungi. Morbos quoque per aetatem magna ex parte ſecernere poſſumus; hypochondriaſis enim ſeniores fere conſtanter, hyſteria juniores potiſſimum, invadit. His quoque accedit, quod paroxyſmi hujus et illius modo diverſo accedunt. Hyſteria aegrotam ſubito occupat, et, ut concidat, facit; hypochondriaſis, contra, tarde accedit, et globo hyſterico et affectibus canalis alimentarii convulſivis caret. Haec, uti ſperamus, hyſteriam ab hypochondriaſi ſatis ſecernent.

Quaedam ſimilitudo hyſteriam inter et ſyncopen quoque intercedit; ſed notae ſatis manifeſtae ſunt, quae hanc ab illa diſtinguunt. In hac pulſus arteriarum et reſpiratio ex toto ceſſant; ſed in illa plane percipi poſſunt. In illa facies magis rubeſcit; dum in hac magnopere palleſcit. Inſuper, paroxyſmus hyſtericus diutius manet quam ſyncope, et dum aliquis animo linquitur, nulli affectus convulſivi ventrem infeſtant.

Alius

Alius morbus tantum, viz. epilepſia, ſupereſt, qui mentione dignus eſt. In hoc convulſiones graviſſimae aegrotantem invadunt; ſed hae utriuſque morbi non communes ſunt. Nam, quotieſcunque hyſtericae apparent, ab omnibus aliis hoc plane diſtingui poſſunt, quod aegrota ſenſu per paroxyſmum non ex toto orbatur; et globo quoque aliiſque ſignis, quae paroxyſmum antecedere ſolent, afficitur. Quinetiam, cum paroxyſmus hyſtericus deceſſit, vigorem omnium corporis membrorum ſenſumque omnigenum quaſi momento recuperat aegrota; contra, poſt paroxyſmum epilepticum, manent ſtupor, caligo, torpor, et omnium membrorum laſſitudo. Iis, quae hyſteriam ab aliis morbis ſecernunt, hoc modo breviter percurſis, proximum eſt ut cauſas hyſteriae exequamur.

## CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Hyſteria foeminas, certo vitae tempore, praeſertim a pubertate ad annum aetatis trigeſimum

geſimum quintum uſque, pleniſſimas et temperamento ſanguineas, et magna animi ſenſilitate praeditas, potiſſimum invadere conſuevit. Saepius, menſibus ſeſe oſtenſuris vel provenientibus, accedit, quod ſyſtema eo tempore maxime mobile. Juniores viduas, ſterileſque ſaepius, quam foecundas, occupare fertur. Hinc proclivitatem ad morbum a certa mobilitate ſyſtematis nervoſi et ſenſilitate adauctis pendere cogimus.

Per mobilitatem, eam celeritatem et facilitatem, qua vis nervoſa ad actionem cieatur, ſignificamus. Mobilitas autem hujuſmodi aucta a ſtaminibus primariis proficiſci poteſt. Hinc, non abſque ratione graviſſima, parentes progeniem ſuam hoc morbo impertiri poſſe, fuit aſſeveratum. Hoc autem per certum ſeminium faciunt. Caeterum ſaepius forſitan acquiritur, et ad eam movendam multum conferunt victus lautior et omnia quae plenitudinem faciunt. Quo modo hoc incidere poſſit, intellectu minime difficile; namque plenitudo tenſionem ſyſtematis arterioſi, quae fibrarum motricium actioni plurimum

num favet, adauget. Extenſio vel diſtenſio
d contractionem muſculi vivi, ut ex actione
ordis conſtante apparet, excitandam ſemper
ufficit. Igitur, cum tonus ſyſtematis arte-
ioſi, quem inter et tonum ſyſtematis univer-
i arctus nexus intercedit, a tenſione a mole
umorum oriunda pendens per plenitudinem
ugeatur, evidentiſſimum eſt plenitudinem
yſtematis arterioſi mobilitatem univerſi ſyſ-
natis perinde ac arterioſi ſibi pro rata ratione
eſpondentem eſſe facturam. Conſuetudo
uoque mobilitatem morbidam non tantum
novere, ſed etiam augere poteſt. Namque
ctio muſculorum citra debilitatem et defa-
igationem reiterata contractiones eorum fa-
iliores et validiores efficit. Hanc ob cauſam,
mnes affectus ſpaſmodici facillime redeunt,
t ſublatu difficillimi ſunt.

Senſilitas autem eſt is nervorum extremo-
um ſentientium ſtatus, quo impulſus exter-
orum corpori admotus ad cerebrum deve-
itur, ſenſum, et omnia quae eum ſubſequun-
ur, faciens. Vel ſenſilitas, ut alia verba ad-
hibeam, ab impulſu externo ſolo fines ner-

 vorum

vorum ſentientes afficiente, motum in illis excitante, proficiſcitur, qui ſecundum nervos ad cerebrum aſcendit, unde ſenſus et voluntas oriuntur. Senſilitas aucta a conditionibus diverſis ſubſtantiae medulloſae extremorum nervorum ſentientium, ei per ſtamina primaria datis, pendere poteſt. Quinetiam ſenſilitas morbida a ſtatu diverſo tenſionis ſubſtantiae nervorum extremorum ſentientium medulloſae, ei per vaſorum ſanguiferorum plenitudinem dato promanare poteſt.

## CAUSÆ OCCASIONALES.

Hyſteriam excitant multae variaeque cauſae; in primis, affectus animi violenti, praeſertim ſi ſubito et inſperato moveantur. Praecipui reliquorum affectuum, qui idem praeſtant, ſunt, gaudium, moeſtitia, amor, odium, et ira. Caeterum, modus, quo agant, admodum obſcurus eſt, et forſitan ſemper inexplicabilis manebit. Inſuper, certi odores nervos olfactorios modo ſingulari afficientes

hunc

ınc morbum movere conſuerunt. Hi au-
m eos ſolos afficere videntur, qui tempera-
entum ſingulare idioſyncraſiamve, uti
ɔpellatur, habent. Idioſyncraſia per ſen-
itatem partis certae ſingularem ſeſe po-
ſſimum oſtendit, quae facit, ut alias impreſ-
ɔnes debiles acutiſſime, alias idem genus
inime, ſentiat. Ita homo certus, quod
ɔmpertum habetur, odore carnis ovillae
ɛrcepto, ſemper animo linqui conſuevit. A-
odores alios afficiunt, alios moſchus, alios
ſa. Certa quoque ingeſta hyſteriam con-
tant; nulla enim ſyſtematis pars idioſyn-
aſia vacat. Hic morbus inſuper a ratione
ctus luxurioſa et opipara, vita ſedentaria,
multis aliis, quae plenitudinem ſyſtematis
ciunt, proficiſci poteſt. Hinc inter honeſ-
ɔre loco natas et opulentas potiſſimum graſ-
tur. Praeter cauſas jam comprehenſas, om-
ɛs ſubitae ſyſtematis mutationes hyſteriam
overe poſſunt, quales ſunt, evacuationes
litae ſuppreſſae, menſes, exempli gratia,
ɛl haemorrhois ſuppreſſa. Evacuationes
ɔc genus obſtructae morbum forſitan ple-
itudinem corporis augendo inducunt. Hy-
ſteria

ſteria quoque ab inanitione, vel nimia evacuatione, originem deducere poteſt. Hoc forſitan aeque a ſubita ac liberali evacuatione pendet. Menſes vel lochia in puerperis immodice profuſa ab omnibus medicis pro cauſa hujus morbi non ita rara habentur. Experientia quotidiana rem ita ſeſe habere teſtatur, quomodocunque hyſteriam excitet nimia profuſio. Cauſis ſupra relatis adjungendae ſunt, quaelibet fatigatio inſolita, quaelibet corporis agitatio ſingularis. Silentio non praetereundum videtur, calorem externum, et omnia quae ſanguinem turgidum reddere poſſunt, paroxyſmum hyſtericum poſſe movere. Hae ſunt praecipuae e multis cauſis quae hyſteriam dare videntur. Multas quidem omittendas putavimus, quarum mentionem injeciſſe limites diſſertatiunculae hujuſmodi exceſſiſſet.

CAUSA

## CAUSA PROXIMA.

Phaenomena hujuſce morbi praecipua, qualia ſunt globus abdominis, ventris murmura, urina limpida, &c. cauſam hyſteriae proximam affectum canalis alimentarii ſpaſmodicum, cujus effectus in reliquas ſyſtematis partes diffunduntur, eſſe demonſtrant. Hi affectus ſpaſmodici canalem alimentarium potiſſimum infeſtant, cujus cauſam inveſtigare inutile et ſupervacaneum foret, cum tenebris tam ſpiſſis involuta eſſe videatur. Hoc autem compertum habemus, canalem alimentarium mobilitati et ſenſilitati morbidae, quam pleraſque alias ſyſtematis humani partes, magis patere, et ſpaſmos graviſſimos, ob eum conſenſum ſympathiamve nervoſam, quae canalem alimentarium inter et reliquas ſyſtematis partes conſtanter intercedit, totum corpus afficere conſueſſe. Denique, quae incidant reperire, quam quae incidant exponere, utilius.

PROG-

## PROGNOSIS.

Hyſteria plus metus mortalibus incutit, quam periculi infert. E gravitate numeroque ſignorum, ex notitia cauſae quae paroxyſmum movet, et ex acceſſionibus magis minuſve crebris, ſuper morbi eventu judicandum. Quando aegrota majore in periculo verſetur, vel quando adverſus idem ſit tuta, ex hiſtoria morbi colligi poteſt. Unum forſitan notare neceſſarium eſt, nihil, nempe, actione cordis et pulmonum libera manente, eſſe timendum. In ſumma, hyſteria raro funeſta eſt, niſi admodum gravis ſit, vel corpus admodum debile vel morbidum ſit. Curatio tamen ſaepe difficilis eſt, cum actionem cauſarum, quae proclivitatem ad morbum dant, eundemve movent, ſiſtere in primis arduum ſit, cumque remedia potentiſſima in morbum ſaepe parum poſſint.

RATIO

## RATIO MEDENDI.

Conſilia autem medendi hoc in morbo duo ſequentia eſſe videntur.

I. Paroxyſmos quam primum ad finem perducere.

II. Per intervalla reditum paroxyſmorum praecavere.

I. Priori autem conſilio, cum morbus in affectu canalis alimentarii ſpaſmodico conſiſtat, ea remedia optime reſpondent, quae motus corporis abnormes et convulſivos potenter conſopiunt. Haec antiſpaſmodica appellantur, et externe aut interne adhiberi poſſunt. Antequam vero de hiſce dicamus, quaeſtio oritur, quae attentionem noſtram feretur, utrum, necne, ſanguis, nempe, in paroxyſmo hyſterico, cum commodo poſſit detrahi? Ad hoc quidem remedium, morbo gravi, plerumque decurrunt medici. Et plenitudine, ut ſaepe fit, ſubſtante, paroxyſmum compeſcendo, eumve citius ſolvendo, prodeſſe

prodeſſe poteſt. Cum vero morbus a pura ſyſtematis nervoſi mobilitate pendet, remedium parum certum et anceps eſt, et etiam, aegrota pleniore, ſanguinis detractio reiterata plenitudinem potius faciet, quam eidem occurret. Inſuper, ſi paroxyſmi ſaepe redeant, magis magiſque aliena fit; quoniam conſuetudo nunc magis ad morbum movendum, quam plenitudo ipſa, confert. Igitur, ſi unquam ad ſanguinis emiſſionem confugiamus, ſub primam morbi acceſſionem tantum conveniet, et eo tempore etiam caute adhiberi debet.

Applicationes frigidae, ut aqua frigida, potius ancipites ſunt, quanquam aegrotam excitando nonnunquam proſunt, cum paroxyſmus jam acceſſit, praeſertim cum ſpeciem ſyncopes prae ſeſe fert. Si paroxyſmus diu manet, enemata, quibus aliquantum aſſae faetidae fuit adjunctum, cum aliquo commodo poſſunt adhiberi. Antiſpaſmodica, quae vim ſtimulantem habent, naribus applicari poſſunt, qualia ſunt, alkali volatile, oleum ſuccini. Haec autem remedia ſunt, ad quae

per

per paroxyſmum confugi debet, cum aegrota nihil in ventriculum per os accipere poteſt. Caeterum, remedia interna quoque danda, cum affectus ſpaſmodici non adeo graves ſunt, vel, cum fieri poteſt, quo vis poteſtatis nervoſae imminuatur, et motus convulſivi ſedentur. Quae remedia huic conſilio reſpondent, ea ſunt, moſchus, camphora, opium, aether, et gummi faetida. Moſchus, uti experientia teſtatur, non parum in affectus convulſivos et hyſteriam poteſt. Caeterum, purus et genuinus ſumma cum difficultate comparatur. Quantitate ſatis ampla datus, efficaciſſimus eſt; et igitur in omnibus affectibus ſpaſmodicis adhibetur. Quantum camphoram ſpectat, de virtutibus ejus antiſpaſmodicis inter omnes convenit; et, hanc ob cauſam, in hyſteria fuit adhibita, et, cum haec ex toto ſpaſmodica eſt, ſatis liberaliter data prodeſſe poteſt. Non multum laudata fuit, forſitan ob effectus ejus incertos periculumque eam doſi larga dandi. Denique, potius incerta et anceps. Quod ad opium attinet, quantum in ſpaſmis tollendis proſit, ex hoc apparet, quod remedium pro-

ſperum et efficax eſt in his affectibus ſpaſmodicis violentis, tetano nempe et opiſthotono. E phaenomenis, quae actionem opii comitantur, rite conſideratis, evidenter apparet, vim ſtimulantem et ſedantem ei ineſſe. Igitur, in vitiis ſpaſmodicis, a diſtributione poteſtatis nervoſae inaequali pendentibus, in quibus ad ſtimulantia vel ſedantia decurramus oportet, opium haud dubie proſit neceſſe eſt. Datum, paroxyſmo accedente, ſigna ſaepe levat, et paroxyſmum aliquando ex toto depellit. Cum ventriculo ingratum eſt, ex enematis dari poteſt, et hoc modo adhibitum ad magnum urinae profluvium, quod hoc in morbo tam ſaepe ſeſe oſtendit, imminuendum magnopere confert. Quanquam commodum ab opio adhibito oritur; caute tamen ſumatur. Ætheris vires antiſpaſmodicae ſatis notae ſunt. Hic camphora aliiſque antiſpaſmodicis magis volatilis eſt; et igitur his anteponendus, quoniam nervis affectis citius admovetur. Hinc ad eum potius in omnibus ventriculi et primarum viarum vitiis confugi debet. Optima eum dandi eſt in aquam diffundere, unde forſitan, ſi non diſſipetur, potentius aget.

Quantum

Quantum gummi faetida ſpectat, quo magis volatilis cujuſlibet gummi odor eſt, eo melius eſt. Hinc, non abſque cauſa gravi, aſſa faetida hodie in locum aliorum faetentium gummi ſuffecta eſt. Virtutes ejus per aquam, vel melius per ſpiritum, extrahi poſſunt, et doſis a quinque granis ad drachmam unam aut amplius variat.

Proximum autem eſt, ut nunc de conſilio altero, viz. II. per intervalla paroxyſmorum reditum praecavere, dicamus. Quae huic conſilio accommodantur, ea ſunt duo; 1. Cauſas occaſionales fugere vel removere; 2. Cauſas praediſponentes tollere.

1. Cauſas occaſionales fugere vel removere. Fugere autem cauſas occaſionales a notitia earum idonea pendet, et, cum eas ſatis fuſe enumeraverimus, nihil fere amplius de iis addere poſſumus. Omnes impreſſiones validae, et quicquid mentem irritat, caute vitanda. Cum enim paroxyſmi ab animo tantopere pendeant, hunc rite gubernare et regere pars curationis praecipua evadit. Hoc vero ſummam ſolertiam ingeniumque deſiderat. Si

animum

animum aliqua re conſtanter intendere poſſimus, cavebimus ne de ingratis cogitet, quae ſumma moeſtitia aegrotam afficiunt. Huic conſilio ante omnia alia accommodatur peregrinatio, quae nova animo perpetuo objicit, et ita facit, ut de iis, quae ſibi propria ſunt, cogitare nequeat. Cum ſuppreſſae vel auctae evacuationes morbum movent, hae remediis ſibi ſingulis accommodatis ſanandae ſunt. Sed cauſae remotae ſaepe non adeo facile vitantur, cum vix ſperandum ſit, opulentos deſidiam, rationem victus luxurioſam, compotationes nocturnas, &c. mali diſtantis metu affectos eſſe relicturos. Denique, non minus attente cauſas occaſionales reperire, quam eaſdem repertas et detectas vitare, conandum eſt.

2. Cauſas praediſponentes tollere. Jam poſuimus, nimiam mobilitatem et ſenſilitatem ſyſtematis nervoſi, vel plenitudine factam, vel corpori ingenitam, proclivitatem ad hunc morbum dare. Quae remedia ad mobilitati a plenitudine pendenti occurrendum ſunt accommodata, ea ſunt abſtinentia et exercitatio.

ercitatio. Nimius cibus ſumma cura vitandus. Namque, cum diaeta plenior plenitudinem tam facile creet, et factam augeat, diaeta parca, contra, eandem magna ex parte tollet. Quantum alimentum ſpectat, ſumma non tantum quantitatis ejus, ſed dotium quoque, ratio habenda. Cum cibus animalis cum vegetabilis nutrimentum praebet; gravis tamen ratio eſt, cur cibum animalem multo plus globulorum rubrorum et glutinis, quae pro parte ſanguinis nutriente habentur, ſuppeditare credamus. Igitur cibo animali magna ex parte abſtinere, et oleribus modice uti auctui glutinis et globulorum rubrorum, quae vaſis rubris potiſſimum continentur, et adaucta plenitudinem faciunt, potenter obſiſtent. Caeterum propterea quod dyſpepſia cum hyſteria frequenter conjungitur, moris communis fuit diaetam plenam animalem, qua nihil magis nocivum eſt, praeſcribere. Diaeta enim tenuior et quantitate et qualitate, uti medici expertiſſimi fatentur, utiliſſime reditui morbi occurrit, ſive a mobilitate per plenitudinem facta, ſive a mera ſenſilitate, oritur.

oritur. Exercitatione nihil utilius eſt. Namque vita deſidioſa ſtatum plethoricum dat; quam alii minore cum noxa, quam alii, deſidiae ſunt dediti. Exercitatio vero non tantum valetudinem commodam ſubſtantem tuendo prodeſt, ſed quoque ei plenitudini occurrendo, quae fundamenta huic morbo et multis aliis plane ponit. Exercitatio actionem cordis et univerſum circuitum augendo, excretiones omnigenas, praeſertim perſpirationem, quae retenta plethoram evidenter inducit, promovet. Hinc in curatione hyſteriae admodum proſit oportet.

FINIS.